

Naturvernforbundet
Hordaland

NJFF
Hordaland

avdeling
Hordaland

Bergen og Hordaland Turlag

Austevoll kommune

postmottak@austevoll.kommune.no

Bergen, 14. mars 2025

Dette innspillet sendes på vegne av Bergen og Hordaland Turlag (DNT), BirdLife Norge avd. Hordaland, Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, og Bergen og Omland Friluftsråd.

Kommunedelplan for naturmangfold

Høringsuttalelse fra Forum for natur og friluftsliv Hordaland

Forum for natur og friluftsliv (FNF) Hordaland viser til høring av kommunedelplan for naturmangfold for Austevoll kommune, med høringsfrist 14. mars 2025. Her er vår høringsuttalelse til den aktuelle planen.

Det er svært positivt at Austevoll kommune lager en plan for naturmangfoldet i kommune. Planforslaget fremstår grundig og gjennomarbeidet, men vi har likevel noen kommentarer. Vi ønsker også å vise til det svært grundige høringsinnspillet fra Terje og Gro I. van der Meeren (datert 16. februar 2025) – FNF Hordaland stiller seg i all hovedsak bak det som de har uttalt til naturmangfoldplanen.

Overordnede kommentarer

Det er veldig bra at planens kunnskapsgrunnlag (del 2 og 3) følges opp med en handlingsdel (del 4) og en del om vern av arter og naturmiljø (del 5). I handlingsdelen bør det også stå noe om hvordan oppfølgingen/handlingen skal *evalueres*. Van der Meeren foreslår i sitt innspill at det bør opprettes «et naturmangfoldråd som følger med på fremdriften i handlingsprogrammet, og som kan gi råd og veiledning både til politisk og administrativt nivå i kommunen». Vi mener dette er en god idé, som bør realiseres. Dette handler også om å forankre naturmangfoldarbeidet bredere, både internt i kommunen og hos interesserte innbyggere.

Vi ønsker også å minne om stortingsmeldingen *Bærekraftig bruk og bevaring av natur* (Meld. St. 35 (2023–2024))¹. Vi mener det er viktig å forankre naturmangfoldplanens målsettinger også i dette

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-35-20232024/id3054780/#>

dokumentet. Vi ser for øvrig at det et sted i planen (side 8) vises til stortingsmeldingen *Natur for livet* (Meld. St. 14 (2015–2016) – som var den forrige stortingsmeldingen om norsk natur.

Planvask er et virkemiddel for å rydde opp i eldre reguleringsplaner. Dette virkemiddelet mener vi må være en del av tiltakene i naturmangfoldplanen. Med planvask kan man endre på eller oppheve reguleringsplaner som f.eks. ikke tar tilstrekkelig hensyn til naturverdier.

Planen nevner begrepet *økosystemtjenester* kun en gang, og vi anbefaler å bruke noe mer plass på å forklare dette begrepet med utgangspunkt i rapporten *Natures goder – om verdier av økosystemtjenester*². Økosystemtjenester i kystzoneplanlegging er behandlet i rapporten «*Når det blåser i fra ØST*». Om bruken av økosystemtjeneste-perspektivet i kystzoneplanleggingen³, og som også bør være relevant for naturmangfoldplanen. Økosystemtjenester vil være sentralt for økosystembasert forvaltning av natur både på land og i sjø.

Fugleliv

På side 13 i planutkastet er det listet opp hvilke truede fuglearter som har blitt registrert i kommunen. En slik oppramsing av arter – uten å ta i betraktning hvilken verdi Austevoll-naturen har for disse artene – kan fort gi et feilaktig inntrykk. Her mener vi at man må spesifisere hvilke arter som er mer eller mindre tilfeldige gjester i kommune, hvilke arter som hekker i kommunen, hvilke arter som raster i kommunen i trekktiden, hvilke arter som overvintrer i kommunen, hvilke arter som er avhengige av myteområder i kommunen (særlig andefugler) osv. Dette er særlig viktig av å få avklart når det gjelder rødlistede arter (både truede og nær truede arter).

Forekomster av boreonemoral regnskog

Boreonemoral regnskog er dårlig kartlagt i Austevoll, med noen få forekomster på Huftarøy. I området sør og øst for Nausthellar er det kartfestet fire områder med regnskog etter DN Håndbok 13. Av disse er kun to områder (angitt med B-verdi) nevnt i utkastet til naturmangfoldplanen, det ene i form av edellauvskog (side 44) og begge i Vedlegg (side 74). Planen nevner ikke at regnskog også kan forekomme med furu som dominerende treslag, slik som den andre av de to registrerte regnskogsområdene med B-verdi er (Øst for Åkyllaren). I tillegg er et større område med gammel kystfuruskog ved Nausthellar (verdi B) nevnt på side 48 og 49. Betydelige deler av Huftarøy er skog med furu som dominerende treslag. Forekomst av regnskog med furu som dominerende treslag må derfor gis større plass i planen, og særskilt nevnes i kapitlene som omhandler skog.

I planutkastet sitt kapittel *Tre og skogsområde* (side 19) står det: «Det er ukjent for oss om det er gjennomført ei samhengende biologisk kartlegging av naturmangfoldet i skogane i Austevoll», og videre at «*det er sannsynleg at ved ei større kartlegging ville det vist seg at ein har eit større biologisk mangfold enn tidlegare kartleggingar har vist.*».

Det har nå nylig blitt kartlagt naturtyper av skog på østsiden av Huftarøy, ved Døshaugneset i Haukanesmarka. FNF Hordaland har vært oppdragsgiver, og Biofokus har utført kartleggingen. Funnene/resultatene fra kartleggingen er nå kartfestet i *Naturbase*, og artsfunn er lagt inn i *Artsobservasjoner*. Vesentlige deler av dette kartlagte området viser forekomst av boreonemoral regnskog med middels og stor verdi, som overlapper gammelfuruskog med gamle trær (*svært stor*

²<https://www.regjeringen.no/contentassets/c7ffd2c437bf4dcb9880ceeb8b03b3d5/no/pdfs/nou201320130010000dddpdfs.pdf>

³ <https://nofima.brage.unit.no/nofima-xmli/bitstream/handle/11250/3075282/Rapport%2b02-2019%2b-%2bn%25C3%25A5r%2bdet%2bbi%25C3%25A5ser%2bfra%2b%25C3%25B8st.pdf?sequence=1&isAllowed=y>

verdi). I tillegg er det forekomster av gammel furuskog med gamle trær med *stor verdi*, og gammel fattig sumpskog med *svært stor verdi*. I faktaarkene for noen av disse naturtypene angis det at forekomstene fortsetter utenfor det kartlagte området. Dette viser at Huftarøy kan besitte et ukjent omfang av skogsnaturtyper med betydelig verdi og stort arts mangfold som ikke har blitt kartlagt. Naturmangfoldplanen må få dette tydeligere frem, også at Huftarøy kan ha viktige forekomster av gammel furuskog og regnskog med furu som dominerende treslag, som altså i stor grad ikke har blitt kartlagt.

Handlingsplanen for *Livet på land* (side 64) angir behovet for kartlegging av naturtyper og arter, men det burde også være med et punkt om å ha særlig fokus på å ta vare på skogsområdene i kommunen og vise betydelig forsiktighet med hensyn til hogst og andre arealinngrep i slike områder. Der det *mangler* kartlegging, mener vi at føre-var-prinsippet i naturmangfoldloven må veie tungt.

Mål og handling – livet i havet

Tiltak mot fremmede arter bør inkludere mulig uttak av mink i sjøfuglreservat og i eventuelle andre viktig hekkeområder sjøfugler (inkl. måker og terner) i kommunen – hvis dette er en aktuell problemstilling. Siden Austevoll ligger relativt langt fra fastlandet, kan det kanskje også være mulig å mer eller mindre bli kvitt minkbestanden i kommunen? Økning i skuddpremie kan også være et effektivt tiltak. Av aktuelle minkbekjempelsesprosjekter kan SNOs prosjekt på Fedje nevnes, og ikke minst det mangeårige mink- og sjøfuglprosjektet i Karmøy kommune.

Tilgang på føde i hekketiden er en begrensende faktor for mange av sjøfuglene. Dette kan tilsi at fiske etter leppefisk bør forbyes innenfor større buffersoner i tilknytning til hekkekolonier for sjøfugler⁴. I hvert fall hvis kommunen har anledning til å avgjøre dette selv, eller eventuelt spille det videre til Fiskeridirektoratet – hvis de er rett myndighet.

Av hensyn til det marine fuglelivet oppfordrer vi også kommunen til å vurdere å lage ei lokal forskrift som regulerer vannscooter-aktiviteten, særlig i nærheten av land og i nærheten av viktige områder for sjøfugler og annet sårbart naturmangfold⁵.

Vi ber også om at kommunen vurderer å forby fiske – eventuelt med visse typer fiskeredskaper – i områder der dette kan være hensiktsmessig, f.eks. i gyteområder. Eventuelt at kommunen kommer med konkrete forslag til Fiskeridirektoratet, hvis kommunen ikke er myndighet for slike reguleringer. Grunne sjøområder som er viktige som oppvekstområder for fiskeyngel, bør ha et særlig fokus med hensyn til arealendringer, lysforurensing og utfyllinger i sjø.

Mål og handling – livet på land

I dette kapittelet mener vi at naturrestaurering må inn som tiltak – herunder at man får utført en kartlegging (eller gjennomgang) av aktuelle områder for naturrestaurering – og at man da etter hvert også får utført konkrete restaureringstiltak. Gjerne med fokus på våtmark, vassdrag, kulturmark og fjerning av fremmede arter (f.eks. sitkagran). Her kan også tiltak mot gjengroing nevnes spesielt – for eksempel i tilknytning til kystlynghei (brenning og beting som tiltak), hekkelokaliteter for sjøfugler, osv.

Videre mener vi at planen må ha med informasjonstiltak overfor grunneiere når det gjelder støtteordninger til grunneiere som ønsker å beskytte truede arter i kulturlandskapet – da tenker vi særlig på storspove (*sterkt truet*) og vipe (*kritisk truet*) – som fortsatt er hekkefugler i Austevoll. Det

⁴ <https://www.birdlife.no/naturforvaltning/nyheter/?id=2503> (nettsak fra 2020).

⁵ https://www.birdlife.no/innhold/bilder/2019/07/30/6243/brev_om_vannscooter.pdf

finnes både regionale og nasjonale støtteordninger (SMIL) for slike tiltak – der Statsforvalteren i Vestland har en nøkkelrolle. Kommunen kan selvsagt også selv etablere og/eller forsterke slike støtteordninger med egne midler – slik f.eks. Karmøy kommune gjør i prosjektet *Vern vipa* (f.eks. støtte til utsatt slått).

Når det gjelder fremmede arter (ref. handlingsplanen), så mener vi at tiltak for å unngå spredning av fremmede arter – ikke minst ved flytting av jordmasser – bør inn som et eget punkt. I tillegg bør man også legge opp til å begrense spredningen av sitkagran – i områder der denne arten sprer seg selv.

Vi nevner også at kommunen bør vurdere å ta med tiltak for å motvirke forstyrrelser f.eks. ved hekkelokaliteter for sjøfugl eller hekkelokaliteter for hubro (*sterkt truet*), i planen.

Apropos hubro, så er dette en fåtallig og sterkt truet fugleart, som bør prioriteres av kommunen. Her kan kommunen bidra til å kontrollere kjente hekkelokaliteter for arten, og også til å finne «nye» (ukjente) hekkelokaliteter – ved hjelp av lytteutstyr. Et slikt arbeid bør utføres i samråd med Statsforvalteren i Vestland.

Til slutt tar vi med at kartlegging av hekkelokaliteter for sjøfugler, slik som terner og måker, også bør prioriteres – og dermed også være tydelig spesifisert i planen.

Vennlig hilsen,

Forum for Natur og Friluftsliv (FNF) Hordaland

v/ koordinator Gunvar Mikkelsen

Forum for Natur og Friluftsliv Hordaland er et samarbeidsforum for natur- og friluftsansjoner i Hordaland, som arbeider for å ta vare på natur- og friluftsansjonene. Per i dag er det tolv ansjoner tilsluttet FNF Hordaland: Bergen og Hordaland Turlag (DNT), Naturvernforbundet Hordaland, Norges Jeger- og Fiskerforbund Hordaland, Bergen og Omland Friluftsråd, BirdLife Norge avd. Hordaland, Haugesund Turistforening, Hordaland fylkeskystlag, Norsk Botanisk Forening Vestlandsavdelingen, Syklistenes Landsforening Bergen og omegn, Voss Utferdslag (DNT), Voss Kajakklubb og Hordaland krins av Norges Speiderforbund. Sammen representerer ansjonene rundt 54 000 medlemmer.